

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. EUGENIUSZA GEPPERTA
WE WROCŁAWIU

SYLABUS cz.1.- KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	FILOZOFIA I ESTETYKA
Jednostka prowadząca	WYDZIAŁ MALARSTWA I RYSUNKU
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Kierunek	MALARSTWO
W zakresie (jeśli dotyczy)	---
Stopień studiów / poziom kwalifikacji	studia pierwszego stopnia/kwalifikacje poziomu VI
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Rok studiów / semestr	II rok/3-4 semestr
Wymiar zajęć (liczba godzin kontaktowych) semestr	II rok/3-4 semestr 30/30
Wymiar zajęć (liczba godzin kontaktowych) tydzień	II rok/3-4 semestr 2/2
Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	II rok/ 3-4 semestr 20/20
Liczba punktów ECTS	II rok/3 semestr - 2, 4 semestr - 2
Rodzaj zajęć (wykład, ćwiczenia, seminarium, konwersatorium, laboratorium)	Wykład
Pracownia (jeśli dotyczy)	
Prowadzący pracownię	dr Karolina Kołakowska
Osoba/zespół prowadzący przedmiot	dr Karolina Kołakowska
Cel kształcenia przedmiotu	Prezentacja głównych, znaczących dla rozwoju myśli ludzkiej ("dla biblioteki humanistycznej"), koncepcji filozoficznych i towarzyszącej im nieodmiennie refleksji nad pięknem, a poprzez to ukształtowanie w studentach wrażliwej, twórczej, empatycznej postawy wobec ludzi i świata, w tym świata sztuki; wyposażenie studentów w intelektualne "narzędzia" przydatne w życiu społeczno-kulturalnym, a także w analizie sztuki i jej dzieł.
Wymagania wstępne	Umiejętność skupienia uwagi na słowie i wywoływanym przez nie obrazie, umiejętność słuchania, cierpliwość w uczeniu się, ogólna ogłada intelektualna

Efekty uczenia się:		Kod efektów przedmiotowych	Odniesienie do efektów kierunkowych
– <i>wiedza (zna i rozumie)</i>	Pozyskuje wiedzę z zakresu filozofii, w tym filozofii sztuki, co pozwala mu na samodzielną lekturę tekstów źródłowych.	W35	K_MI_W10
	Posiada wiedzę pozwalającą na poddawanie refleksji i krytycznej ocenie ważnych dla niego i dla jego twórczości artystycznej zagadnień.	W36	K_MI_W10
– <i>umiejętności (potrafi)</i>	Wykształca umiejętność mierzenia się z własną wiedzą i niewiedzą, w miarę możliwości oszacowuje ich granice	U40	K_MI_U10
	Nabywa, tak odwagę, jak pokorę w formułowaniu i wyrażaniu własnych myśli i przekonań	U41	K_MI_U10
	Pogłębia zdolność aktywnego uczestnictwa w dyskursie oraz zdolność do nazywania, definiowania, uzasadniania swoich przemyśleń i działań twórczych.	U42	K_MI_U06
– <i>kompetencje społeczne (jest gotów do)</i>	Student pogłębia w sobie wrażliwość, w tym wrażliwość semantyczną, w kontaktach z innymi ludźmi-artystami – adwersarzami w rozmowie	K31	K_MI_K06
	Nabiera empatycznej postawy wobec świata.	K32	K_MI_K06
	Staje się twórczy w dziedzinie myślenia, co zdolny jest przełożyć na uprawianą przez siebie sztukę, by dać jej pełniejszy wyraz.	K33	K_MI_K05
Ogólna treść zajęć	<p>Pierwszy semestr wykładów z filozofii i estetyki poświęcony jest myśli starożytnej – zrodzeniu się filozofii z mitu (<i>Teogonia</i> Hezjoda), jońskim filozofom przyrody: Talesowi z Miletu, Anaksymandrowi, Anaksymenesowi, a dalej, filozofii Heraklita z Efezu, Parmenidesa z Elei (szkole eleatów), Pitagorejczykom, Sokratesowi, Platonowi, sofistycznemu ruchowi ateńskiego oświecenia (Protagoras z Abdery, Gorgiasz z Leontinoi), Arystotelesowi, filozofii hellenistycznej (epikureizm, stoicyzm, sceptycyzm), eklektyzmowi rzymskiemu w wydaniu Cycerona, Horacemu, monistycznemu systemowi Plotyna, a następnie filozofii średniowiecznej: teocentryzmowi św. Augustyna oraz mistycyzmowi św. Bernarda z Clairvaux i Mistrza Eckharta.</p> <p>Drugi semestr wykładów z filozofii i estetyki poświęcony jest wybranym aspektom filozofii średniowiecznej, renesansowej, nowożytnej i oświeceniowej, sytuując myśl filozoficzną w kontekście rodzącej się teorii sztuki. Cykl spotkań wieńczy wykład stanowiący próbę przybliżenia studentom dzieła pochodzącego już z wieku XX – Jacques’a Derridy <i>Prawdy w malarstwie</i>.</p>		
Kryteria oceny	<p>W semestrze zimowym ocena dokonywana jest na podstawie frekwencji studenta na wykładach i jego zaangażowania w omawiane zagadnienia (formułowanie pytań do wykładu, dyskusja).</p> <p>Natomiast w letnim semestrze przy wystawianiu oceny z egzaminu prowadzący zwraca uwagę na wnikliwość i kulturę wypowiedzi studenta na wybrany przez niego z listy zagadnień egzaminacyjnych temat, na umiejętność interpretacji tekstu źródłowego (każdemu z przedłożonych zagadnień egzaminacyjnych towarzyszy fragment tekstu filozoficznego do omówienia), zdolność do osadzenia rozważanego zagadnienia w szerszym kontekście historycznym, dobór słów i pojęć filozoficznych (ich zrozumienie).</p>		

	Szczególnie cenione są te wypowiedzi, w których student nawiązuje do własnej twórczości artystycznej, okazując, jak myśl danego filozofa potrafi być inspirującą dla jego osobistych działań na polu sztuki. Nie bez znaczenia jest również frekwencja studenta na wykładach.
Metody oceny (egzamin pisemny, egzamin ustny, test, esej/referat, prezentacja/portfoglio, przegląd prac)	Podstawą do uzyskania zaliczenia z wykładów w semestrze zimowym jest aktywna obecność na wykładach. W semestrze letnim egzamin odbywa się w formie ustnej i polega na prezentacji dwóch wybranych uprzednio z listy zagadnień egzaminacyjnych (przedłożonej studentom odpowiednio wcześniej) zagadnień – jednego dotyczącego się problematyki wykładów z pierwszego, zimowego semestru i jednego dotyczącego się problematyki wykładów drugiego, letniego semestru. Z każdym studentem rozmowa egzaminacyjna jest prowadzona oddzielnie.
Sposób zaliczenia (Z,ZS,E,PE)	II rok/3 semestr - Z, 4semestr ZS
Literatura uzupełniająca nieobowiązkowa	<p>Semestr zimowy</p> <p>Literatura źródłowa: Starożytność – Arystoteles, <i>Metafizyka</i>, ks. I, przeł. K. Leśniak, Warszawa 1984; Arystoteles, <i>Retoryka. Poetyka</i>, przeł. H. Podbielski, Warszawa 1996; Cyceon, <i>Mowy</i>, przekład zbiorowy, Kęty 1998; Diogenes Laertios, <i>Żywoty i poglądy słynnych filozofów</i>, przekład zbiorowy, oprac. I. Krońska, Warszawa 1982; Gorgiasz z Leontinoi, <i>Pochwała Heleny</i>, przeł. K. Tuszyńska: "Przegląd Humanistyczny", r. XXVIII 1984, nr 3; Hezjod, <i>Teogonia. Prace i dni. Tarcza</i>, przeł. J. Łanowski, Warszawa 1999; Pitagorejczycy. <i>Wybór pism</i>, przeł. J. Gajda, Warszawa 1996; Platon, <i>Listy. List VII</i>, przeł. M. Mayakowska, Warszawa 1987; Platon, <i>Fajdros</i>, przeł. W. Witwicki, Warszawa 1958; Platon, <i>Fedon</i>, przeł. W. Witwicki, Warszawa 1958; Platon, <i>Obrona Sokratesa</i>, przeł. W. Witwicki, Warszawa 1958; Platon, <i>Państwo</i>, przeł. W. Witwicki, Warszawa 1990; Platon, <i>Sofista</i>, przeł. W. Witwicki, przekład przejrzała D. Gromska, Warszawa 1957; Platon, <i>Timajos</i>, przeł. W. Witwicki, Warszawa 1960; Platon, <i>Uczta</i>, przeł. W. Witwicki, Warszawa 1957; Pliniusz Starszy, <i>Historia naturalna</i>, przeł. I. i T. Zawadzcy, Wrocław-Kraków 1961; Plotyn, <i>Eneady</i>, przeł. A. Krokiewicz, Warszawa 1959; Seneka, <i>Pisma filozoficzne</i>, przeł. L. Joachimowicz, Warszawa 1969; Witruwiusz, <i>O architekturze ksiąg dzisiaj</i>, przeł. K. Kumaniecki, Warszawa 2004. Średniowiecze - św. Augustyn, <i>Wyznania</i>, przeł. Z. Kubiak, Kraków 1988; Mistrz Eckhart, <i>Kazania i traktaty</i>, przeł. W. Szymona, Warszawa 1986.</p> <p>Literatura uzupełniająca wiedzę o przedmiocie: Gajda J., <i>Gdy rozpadły się ściany świata. Teorie wartości w filozofii hellenistycznej</i>, Wrocław 1995; Gajda J., <i>Pitagorejczycy</i>, Warszawa 1996; Gajda J., <i>Sofiści</i>, Warszawa 1989; Gilson E., <i>Historia filozofii chrześcijańskiej w wiekach średnich</i>, przeł. S. Zalewski, Warszawa 1987; <i>Historia filozofii średniowiecznej</i>, pod red. J. Legowicza, Warszawa 1980; Krokiewicz A., <i>Zarys filozofii greckiej</i>, Warszawa 1995; Legowicz J., <i>Historia filozofii starożytnej Grecji i Rzymu</i>, Warszawa 1986; Legowicz J., <i>Historia filozofii średniowiecznej Europy zachodniej</i>, Warszawa 1986; Melberg A., <i>Teorie mimesis</i>, przeł. J. Balbierz, Kraków 2002; Mitosek Z., <i>Mimesis. Zjawisko i problem</i>, Warszawa 1997; Reale G., <i>Historia filozofii starożytnej</i>, t. I-II, przeł. E. I. Zieliński, Lublin 1997; Tatarkiewicz, <i>Dzieje sześciu pojęć</i>, Warszawa 1976; Tatarkiewicz W., <i>Historia estetyki</i>, t. I-II, Warszawa 1991; Tatarkiewicz W., <i>Historia filozofii</i>, t. I-II, Warszawa 1970, Yeates F. A., <i>Sztuka pamięci</i>, przeł. W. Radwański Warszawa 1977.</p> <p>Semestr letni</p> <p>Literatura źródłowa: Średniowiecze – św. Anzelm z Aosty, biskup Canterbury, <i>Monologion. Proslogion</i>, przeł. T. Włodarczyk, Warszawa 1982; św. Tomasz z Akwinu, <i>Suma teologiczna</i> (wybrane tomy i fragmenty), oprac. S. Swieżawski, Kęty 1998; Renesans – Alberti Leone Battista, <i>O malarstwie</i>, przeł. L. Winniczuk, oprac. M. Rzepińska, Wrocław 1963; Alberti Leone Battista, <i>O rzeźbie</i>, przeł. M. Komorowski w: <i>O ikonografii świeckiej doby humanizmu. Tematy-symbole-problemy</i>, pod red. J. Białostockiego, Warszawa 1977; Boccaccio Giovanni, <i>Genealogia Deorum Gentilium</i> (fragmenty) w: W. Tatarkiewicz, <i>Historia estetyki</i>, t. III, Warszawa 1991; Bruno Giordano, <i>Pisma filozoficzne</i>, przeł. W. Zawadzki, Warszawa 1956; Dante Alighieri, <i>Boska komedia</i>,</p>

	<p>przeł. E. Porębowicz, Wrocław 1986; Manetti Gianozzo, <i>Godność człowieka i wspaniałość dzieł ludzkich</i>, przeł. A. Nowicki w: <i>Filozofia włoskiego odrodzenia</i>, wybór, wstęp i przypisy A. Nowicki, Warszawa 1967; Mirandola Giovanni Pico, <i>Godność człowieka</i>, przeł. Z. Kalita w: <i>Filozofia włoskiego odrodzenia</i>; Montaigne Michel, <i>Próby</i>, t. I-III (wybrane fragmenty) przeł. T. Boy-Żeleński, Warszawa 1957; Petrarca Francesco, <i>Epistolae Seniles</i> (fragmenty) w: W. Tatarkiewicz, <i>Historia estetyki</i>, t. III; da Vinci Leonardo, <i>Traktat o malarstwie</i>, przeł. M. Rzepińska, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1984; Nowożytność i oświecenie: Franciszek Bacon, <i>Novum Organum</i>, przeł. J. Wikarjak, Warszawa 1955; Berkeley George, <i>Traktat o zasadach poznania ludzkiego. Trzy dialogi</i>, przeł. J. Leszczyński, Warszawa 1956; Rene Descartes, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i>, przeł. M. i K. Ajdukiewiczowie, S. Swieżawski, I. Dąbska, Kęty 2001; Descartes Rene, <i>Rozprawa o metodzie</i>, przeł. T. Żeleński-Boy, Kęty 2002; Hume David, <i>Traktat o naturze ludzkiej</i>, przeł. Cz. Znamierowski, Warszawa 1963; Immanuel Kant, <i>Krytyka czystego rozumu</i>, przeł. R. Ingarden, Warszawa 1986; Kant Immanuel, <i>Krytyka władzy sądu</i>, przeł. J. Gałęcki, Warszawa 1986; Kant Immanuel, <i>Prolegomena do wszelkiej przyszłej metafizyki, która będzie mogła wystąpić jako nauka</i>, przeł. B. Bornstein, Warszawa 1993; Kant Immanuel, <i>Rozważania o uczuciu piękna i wzniosłości</i>, przeł. M. Żelazny w: <i>Pisma przedkrytyczne</i>, Toruń 1999; Leibniz Gottfried Wilhelm, <i>Nowe rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i>, przeł. I. Dąbska, Warszawa 1955; Leibniz Gottfried Wilhelm, <i>Zasady filozofii, czyli monadologia</i>, przeł. H. Elzenberg, Toruń 1991; Locke John, <i>Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i>, przeł. B. J. Gawęcki, Warszawa 1963; Spinoza Baruch, <i>Etyka w porządku geometrycznym dowiedziona</i>, przeł. I. Myślicki, Warszawa 1991. Wiek XX: Derrida Jacques, <i>Prawda w malarstwie</i>, przeł. M. Kwietniewska, Gdańsk 2003; Foucault Michel, <i>Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych</i>, przeł. T. Komendant, Gdańsk 2000; Wolfflin Heinrich, <i>Podstawowe pojęcia historii sztuki</i>, przeł. D. Hunulanka, Gdańsk 2006.</p> <p>Literatura uzupełniająca wiedzę o przedmiocie: Alquié F., <i>Kartezjusz</i>, przeł. S. Cichowicz, Warszawa 1989; Białostocki J., <i>Sztuka cenniejsza niż złoto</i>, Warszawa 1991; Copleston F., <i>Historia filozofii</i>, t. V, <i>Od Hobbesa do Hume'a</i>, Warszawa 1997; Garin E., <i>Filozofia odrodzenia we Włoszech</i>, przeł. K. Żaboklicki, Warszawa 1969; Komorowski M., <i>Postać ludzka w teorii sztuki humanizmu w: O ikonografii świeckiej</i>, s. 14-58; Krakowski J., <i>Mathesis i metafizyka. Studium metodologiczne przełomu Kartezjańskiego</i>, Wrocław 1992; Lichaczow D., <i>O semantyce stylów ogrodowo-parkowych</i>, przeł. K. N. Sakowicz, Wrocław 1991; Rzepińska M., <i>Historia koloru w dziejach malarstwa europejskiego</i>, t. I-II, Warszawa 1989; Siemek M., <i>Idea transcendentalizmu u Fichtego i Kanta. Studium z dziejów filozoficznej problematyki wiedzy</i>, Wrocław 1977; Suchodolski B., <i>Narodziny nowożytnej filozofii człowieka</i>, Warszawa 1963; Vasari G., <i>Żywoty najslawniejszych malarzy, rzeźbiarzy i architektów</i>, przeł. K. Estreicher, Warszawa 1980; Vuarnet J. N., <i>Filozof-artysta</i>, rozdz. I: <i>Giordano Bruno i odrodzona różnica</i>, przeł. K. Matuszewski, Gdańsk 2000; Żarowski M., <i>Tożsamość. Problem skażenia natury ludzkiej w filozofii Kartezjusza</i>, Wrocław 1994.</p>
Język wykładowy	Język polski

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. EUGENIUSZA GEPPERTA
WE WROCŁAWIU

SYLABUS cz.2 - PROGRAM PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	FILOZOFIA I ESTETYKA
Jednostka prowadząca	WYDZIAŁ MALARSTWA I RYSUNKU
Rok akademicki	2025/2026 rok
Kierunek	Malarstwo
W zakresie (jeśli dotyczy)	Filozofia i estetyka
Stopień studiów / poziom kwalifikacji	Studia niestacjonarne I stopnia
Forma studiów	
Rok studiów / semestr	Rok II, semestr 3,4
Pracownia (jeśli dotyczy)	
Prowadzący pracownię	dr Karolina Kołakowska
Osoba/zespół prowadzący przedmiot	dr Karolina Kołakowska
Cel kształcenia przedmiotu	Prezentacja głównych, znaczących dla rozwoju myśli ludzkiej, koncepcji filozoficznych i towarzyszącej im nieodmiennie refleksji nad pięknem, a poprzez to ukształtowanie w studentach wrażliwej, twórczej, empatycznej postawy wobec ludzi i świata, w tym świata sztuki; wyposażenie studentów w intelektualne “narzędzia” przydatne w życiu społeczno-kulturanym, a także w analizie sztuki i jej dzieł.
Program pracowni	Autorski program wykładów z filozofii i estetyki
Szczegółowa treść zajęć	<p>Autorski program wykładów z filozofii i estetyki w semestrze zimowym:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Mitologiczny opis powstania wszechświata w poezji kosmogonicznej (<i>Teogonia</i> Hezjoda z Askry) i pierwsze próby określenia miejsca i przeznaczenia człowieka (liryka refleksyjna Teognisa z Megary, poezja gnomiczna Solona z Aten), a racjonalne ujęcie bytu w jońskiej filozofii przyrody Talesa z Miletu, Anaksymandra oraz Anaksymenesa. Zagadnienie początku i zasady świata w hilozoistycznym sposobie myślenia.2. <i>Jesteśmy i nie jesteśmy zarazem</i> – Heraklita z Efezu droga do <i>logosu</i> poprzez zasadę zmienności wszystkiego. Próba zakwestionowania zasady tożsamości. Ciążąca ku jedności koncepcja bóstwa Ksenofanesa z Kolofonu – pierwszy historyczny ślad myśli panteistycznej. Teoria jedności bytu Parmenidesa z Elei oraz jej następstwa dla argumentacji na rzecz niemożliwości ruchu w aporiach Zenona z Elei. Dwa pnie poznania, <i>a posteriori</i> i <i>a priori</i>.3. Orfizm – odsłonięcie przed człowiekiem perspektywy nieśmiertelności. Nauka o metempsychozie (wędrowce duszy) i pitagorejska teoria liczby. Liczba jako zasada świata.4. Sokratesa pochwała słowa mówionego (filozofia jako dialog); metody maieutyczna i elenktyczna znaczące obszar konstytutywny dla ludzkiej niewiedzy. Troska o duszę (<i>epimeleja</i>) jako najwyższa czynność intelektualna i jej znaczenie dla Sokratesa wykładu o pięknie. Piękno ciała i piękno duszy.

5. Platona koncepcja duszy nieśmiertelnej i jej związek z teorią idei: bytów istotnie istniejących, wiecznych i niezmiennych. Platona rozumienie sztuki (*techne*) i naśladownictwa (*mimesis*). Teoria powstania – sprawienia świata wedle wiecznych wzorców rzeczy przez Demiurga, Boskiego Rzemieślnika. Matematyczny rys świata.
6. Sofistyczny ruch ateńskiego oświecenia. *Homo mensura, Civitas mensura* Protagorasa z Abdery oraz zasada równości sądów jako odpowiedź na różnorodność, zmienność, zmysłowość świata. Gorgiasza z Leontinoi retoryka epidejtyczna: *Pochwała Heleny* (teoria poezji skoncentrowana wokół pojęć naśladownictwa, iluzji i oczyszczenia; *mimesis, apate, katharsis*).
7. Arystotelesa rozumienie piękna oraz sztuki jako formy poznania (*Poetyka*). Prawdopodobieństwo entymematu i prawda sylogizmu (*Retoryka*). Pojęcia formy i materii, aktu i możliwości w Arystotelesa filozofii przyrody: próba ujęcia zmienności rzeczy. Zarys Arystotelesa etyki (cnota jako usposobienie trafiające w środek). Witruwiusza kanon piękna (*O architekturze ksiąg dziesięć*) wsparty na zasadzie złotego środka, umiaru.
8. Filozofia hellenistyczna jako sztuka życia. Szkoła Epikura i jej nawiązanie do atomizmu Demokryta z Abdery. Czwórmiar leczniczy (*terafarmakon*) w świetle ustaleń epikurejskiej fizyki, logiki (kanoniki) i etyki.
9. Stoicka postawa wobec świata i życia - Zenon z Kition. Stoicyzm rzymski w wydaniu Seneki. Genealogia aforyzmu (Hipokrates i sztuka medyczna), aformyzm jako (archaiczna) forma wypowiedzi filozoficznej.
10. Sceptycyzm Pirrona z Elidy. Postawa *epoche* (zawieszenia sądu) oraz *ataraksja* (spokój duszy) receptą na życie szczęśliwe. *Sceptikos* (badający); postawa neutralności poznawczej – dziesięć tropów sceptycznych Ainesidemosa wykazujących niemożliwość poznania rzeczy przez zmysły.
11. Eklektyzm rzymski. Klasyczne i oświeceniowe (Denis Diderot) rozumienie eklektyzmu; problem wartości filozoficznej i estetycznej eklektyzmu. Eklektyzm a sceptycyzm. Zasada trzech stylów retorycznych (niski, średni, wysoki) Cyserona i Horacego dyrektywa *ut pictura poesis*, znacząca analogię pomiędzy malarstwem a poezją. Rola mnemotechniki w sztuce układania i wygłaszania mów (Symonides z Keos jako twórca sztucznej pamięci).
12. Neoplatonizm. Kontemplacja piękna jako droga do poznania, pojednania się z Absolutem (uwewnętrznienie przedmiotu sztuki; estetyka ucieczki) w panteistycznej myśli Plotyna. Wewnętrzny wymiar prawdy oraz jego następstwa dla rozumienia piękna w myśli chrześcijańskiej św. Augustyna. Teocentryzm. Mistyczny aspekt poznania (illuminacja).
13. Mistycyzm średniowieczny w wydaniu św. Bernarda z Clairvaux (mistycyzm ekskluzywny) oraz Mistra Eckharta (mistyka nadreńska).

Autorski program wykładów z filozofii i estetyki w semestrze letnim:

14. Metafizyka światła Roberta Grosseteste i optyka Witelona Polaka wobec splendoru sztuki wieków średnich. Średniowieczne rozumienie piękna, dzieła sztuki i roli artysty.
15. Łacińskie słowo *involvere* (spowijać, zasłaniać) i jego obecność w filozofii uczonych ze szkoły w Chartres (widoczne-niewidoczne). Symbolika zwierciadeł w myśli starożytnej i średniowiecznej (*speculum* – zwierciadło, spekulacja).
16. Wiara i rozum. Scholastyczne dowody na istnienie Boga: dowód *a priori* św. Anzelm z Aosty i dowód *a posteriori* św. Tomasza z Akwinu.
17. Myśl renesansu jako kontynuacja i dyskontynuacja tradycji wieków średnich: wyróżnione miejsce człowieka jako dzieła jego własnych dzieł w utworach Dantego Alighieri, Francesca Petrarci, Giovanniego Baccaccia oraz Michela de Montaigne (eseistyczność myśli). Godność (*dignitas*) i wspaniałość (*excellencia*) bytu ludzkiego w filozofii Gianozzo Manettiego i Giovanniego Pico della Mirandoli.
18. Renesansowe zbliżenie sztuki i nauki w traktatach Leone Battisty Alberiego (*O*

	<p><i>malarstwie, O rzeźbie</i>) i Leonarda da Vinci (<i>Traktat o malarstwie</i>). Pochwała oka. Racjonalne, naukowe aspiracje sztuki.</p> <p>19. Giordano Bruna koncepcja nieskończonego Wszechświata. Panpsychistyczny nurt w filozofii renesansowej (nawiązanie do myśli archaicznej Anaksagorasa – <i>omnia in omnia</i>, wszystko jest we wszystkim). Giordano Bruna prawo kołowodowej zmienności wszystkiego a rotacje tarcz Rajmunda Lulla. Teatr Pamięci Giulia Camilla – piętnastowieczna odsłona mnemotechniki; mówca jako mag. Kategoria podobieństw jako centralna kategoria poznawcza myśli renesansowej; renesansowa <i>episteme</i> w ujęciu Michela Foucaulta (<i>Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych</i>); cztery formy podobieństwa (odwzorowania): zgodność, współzawodnictwo, analogia i sympatia.</p> <p>20. Studium porównawcze struktury formalnej dzieł sztuki renesansu i baroku Heinricha Wolfflina (<i>Podstawowe pojęcia historii sztuki</i>) – pięć par przeciwstawnych sobie pojęć: linearyzm i malarskość, płaszczyzna i głębia, forma tektoniczna i atektoniczna, mnoga jedność i jednolita jedność, bezwarunkowa jasność i warunkowa jasność. Pochwała malarstwa weneckiego w poemacie Marca Boschini <i>La Carta del navigar pittoresco</i>.</p> <p>21. Filozofia przyrody Franciszka Bacona i jej kontynuacja w sztuce zakładania ogrodów. <i>Mathesis</i> i metafizyka. Koncepcja nauki powszechnej w <i>Medytacjach o pierwszej filozofii</i> Rene Descartesa oraz jej następstwa dla nowożytnego racjonalizmu Barucha de Spinozy i Gottfrieda Wilhelma Leibniza.</p> <p>22. Analiza, intuicyjne ujmowanie (samo)odślaniających się prawd w <i>Medytacjach o pierwszej filozofii</i> Rene Descartesa. Związek pomiędzy bytem a poznaniem – tożsamość istnienia i myślenia. Ontologiczny dowód na istnienie Boga (nawiązanie do scholastycznego dowodu <i>a priori</i> św. Anzelm). </p> <p>23. Filozofia Oświecenia w Anglii. Genetyczny empiryzm Johna Locke’a oraz wybrane aspekty filozofii Georga Berkley’a (<i>esse = percipi</i>) i Davida Hume’a (krytyka pojęcia przyczynowości). Ogólny rys sporu o pochodzenie idei (treści umysłu): <i>Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i> Johna Locke’a a <i>Nowe rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i> Gottfrieda Wilhelma Leibniza.</p> <p>24. Angielska filozofia moralna w jej związku z pięknem – Anthony Ashley Cooper Shaftesbury, Francis Hutcheson, Henry Home, Edmund Burke (piękno a wzniosłość). Osiemnastowieczna filozofia niemiecka: rozważania przedkrytyczne Immanuela Kanta o uczuciu piękna i wzniosłości (inspiracja osiągnięciami angielskiej filozofii moralnej). Okres krytyczny filozofii Immanuela Kanta – transcendentalizm jako nowe stanowisko epistemologiczne; zejście się dwóch pni poznania, <i>a posteriori</i> i <i>a priori</i>. Estetyka transcendentalna, czyli wykład o przestrzeni i czasie jako apriorycznych formach naoczności zmysłowej. Zarys drugiej estetyki Kanta, to jest, krytyki władzy sądenia – definicja piękna i cechy upodobania estetycznego, Nawiązanie do <i>cognitio aesthetica</i> Alexandra Baumgartena; wyłanianie się estetyki jako odrębnej dyscypliny filozoficznej.</p> <p>25. Obrzeże (słowa) jako miejsce dekonstrukcji w Jacquesa Derridy <i>Prawdzie w malarstwie</i>. Spór o <i>Stare buty ze sznurówkami</i> Vincenta van Gogha – dokonana (bo) opisana przez Derridę konfrontacja tekstów Meyera Schapiro (<i>Martwa natura jako przedmiot osobisty</i>) i Martina Heideggera (<i>Źródło dzieła sztuki</i>).</p>
<p>Metody dydaktyczne (wykład, pokaz, dyskusja, metoda sytuacyjna, ćwiczenia warsztatowe, ćwiczenia projektowe, prace/projekty)</p>	<p>Zajęcia prowadzone są w formie wykładu</p>

zespolowe, konsultacje indywidualne, korekty zespolowe)	
Kryteria oceny	<p>W semestrze zimowym ocena dokonywana jest na podstawie frekwencji studenta na wykładach i jego zaangażowania w omawiane zagadnienia (formułowanie pytań do wykładu, dyskusja).</p> <p>W semestrze letnim przy wystawianiu oceny z egzaminu prowadzący zwraca uwagę na wnikliwość i kulturę wypowiedzi studenta na wybrany przez niego z listy zagadnień egzaminacyjnych temat, na umiejętność interpretacji tekstu źródłowego (każdemu z przedłożonych zagadnień egzaminacyjnych towarzyszy fragment tekstu filozoficznego do omówienia), zdolność do osadzenia rozważanego zagadnienia w szerszym kontekście historycznym; dobór słów i pojęć filozoficznych (ich zrozumienie). Szczególnie cenione są te wypowiedzi, w których student nawiązuje do własnej twórczości artystycznej, okazując, jak myśl danego filozofa potrafi być inspirującą dla jego osobistych działań na polu sztuki. Nie bez znaczenia jest również frekwencja studenta na wykładach.</p>
Metody oceny (egzamin pisemny, egzamin ustny, test, esej/referat, prezentacja/portflio, przegląd prac)	<p>Podstawą do uzyskania zaliczenia z wykładów w semestrze zimowym jest aktywna obecność na wykładach.</p> <p>W semestrze letnim egzamin odbywa się w formie ustnej i polega na prezentacji dwóch wybranych uprzednio z listy zagadnień egzaminacyjnych (przedłożonej studentom odpowiednio wcześniej) zagadnień – jednego dotyczącego się problematyki pierwszego, zimowego semestru i jednego dotyczącego się problematyki wykładów z drugiego, letniego semestru. Z każdym studentem rozmowa egzaminacyjna jest prowadzona oddzielnie.</p>
Sposób zaliczenia (Z,ZS,E,PE)	II rok/3 semestr - Z, 4semestr ZS